

Miljökravsmodul: Nanomaterial (Nano material) - Anskaffning

Information till kravställaren

Kraven i denna miljökravsmodul kan ställas på nanomaterial. Vid behov av stöd kontakta hallbarhet@fmv.se.

I denna miljökravsmodul definieras vilken typ av krav som avses i vänster kolumn. "M" markerar ett miljökrav inom området. Se nedan "information om miljökrav" för information gällande krav.

Kravställaren kan ange modulens krav i den tekniska specifikationen (TS) / kravspecifikationen eller i verksamhetsåtagandespecifikationen (VÅS/SoW) / avtalsutkast. Kravställaren måste själv göra bedömningen om var ett krav lämpligen ska placeras samt om det är relevant att ställa alla eller vissa av kraven utifrån upphandlingens art. Miljökravsmodulen ska endast ses som ett stöd i arbetet.

Obs! Direkt efter miljökravsmodulen följer viktig information om miljöpåverkan, relevanta lagar, miljökrav inom området. Läs denna information innan du använder kraven i modulen.

Krav-typ		Miljökrav	Text till svarsbilaga
	1	<u>Förteckning över nanomaterial</u>	
M	1.1 Svenska	<p>Anbudsgivaren ska till anbudet bifoga en förteckning över offererade varor som innehåller kemiska ämnen i nanoformat*.</p> <p>Förteckningen ska innehålla information om:</p> <ol style="list-style-type: none"> Vilka ämnen i nanoformat som är tillsatta i de offererade varorna/produkterna samt ämnenas kemiska namn/sammansättning, halt och, om så är möjligt CAS-nr eller motsvarande. I vilken nanoform (t.ex. fullerener, nanopartiklar, nanorör) ämnena förekommer i varorna/produkterna. Om ämnena i nanoform är fria eller inbäddade i en matris. I vilka delar av varan/produkten ämnena är tillsatta. Vilken funktion nanomaterialet har i varan/produkten. Information om hälso- och miljöeffekter av det aktuella nanomaterialet. Information om läckage av nanomaterial sker. <p>*kemiska ämnen i nanoformat innebär partiklar som är <100nm i minst en dimension.</p>	<p>Uppfylls detta skall-krav? Ja/Nej</p> <p><i>Styrkande av krav: Anbudsgivare ska bifoga en förteckning enligt kravet med anbudet alternativt förtydliga att de offererade varorna/produkterna inte innehåller nanomaterial.</i></p>

M	English	<p>The tenderer shall enclose a declaration of all offered articles containing substances in nanoforms* to the tender.</p> <p>The declaration shall contain following information:</p> <ol style="list-style-type: none"> Which substances in nanoforms are added to the offered articles/chemicals as well as the substances' chemical name/composition, concentration and, if possible, CAS-no or equivalent. In which nanoform (e.g. fullerenes, nanoparticles, nanotubes) the substances occur in the articles/chemicals. If the substances in nanoform are free or embedded in a matrix In what parts of the article/chemicals the substances are added. What function the nanomaterial has in the article/chemical. Information regarding health and environmental effect of the nanomaterial in question. Information regarding leakage of nanomaterials. <p>* chemical substances in nanoform means particles that are <100nm in at least one dimension.</p>	<p>Is the shall-requirement fulfilled? Y/N</p> <p><u>Verification of fulfilment:</u> The tenderer shall enclose a declaration as specified in the requirement to the tender or alternatively clarify that the offered articles/products do not contain any nanomaterial.</p>
	Hjälpstext	<i>Till kravställare (röd text tas bort): Detta krav är för varor.</i>	
2		Krav i VÄS/SoW eller kontrakts-/avtalsutkast	
M	2.1 Svenska	<p>Leverantören ska tillhandahålla FMV/Försvarsmakten om kemiska produkter innehåller nanomaterial.</p> <p>Informationen ska även innehålla de uppgifter som krävs enligt KIFS 2017:7, 17§.</p> <p>Undantag från att delge uppgifter enligt KIFS 2017:7, 17§:</p> <p>Om leverantören inte har tillgång till, och inte kan erhålla, någon eller några av de uppgifter som krävs enligt KIFS 2017:7 (17§), ska en motivering tillhandahållas varje saknad uppgift.</p>	

	English	<p>The Supplier shall submit information if chemicals contain nanomaterial to FMV/Swedish Armed Forces.</p> <p>The information shall include the data required by KIFS 2017:7, 17§.</p> <p>Exemption to submit data according to KIFS 2017:7, 17§: If the Supplier do not have access, and cannot acquire, data points required by KIFS 2017:7, (17§), an explanatory statement shall be submitted for each missing data point.</p>	
	Hjälp text	<p><i>Till kravställare (röd text tas bort): Detta krav är för kemiska produkter och är anpassat för att FMV/Försvarmakten ska kunna genomföra den lagstadgade registreringen till Kemikalieinspektionens produktregister</i></p>	

Relevant lagstiftningar:

- Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Vid införsel av kemiska produkter ska dessa produkter registreras i Kemikalieinspektionens produktregister. Denna registrering kräver omfattande information om nanomaterial om det skulle förekomma i en kemisk produkt. Det är paragraf 17 och 18 som berör de informationskrav som ställs gällande nanomaterial vid produktregistreringar.
  - *Definition av nanomaterial enligt KIFS 2017:7 - Nanomaterial:* ett avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 50 procent av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1–100 nm. Vad gäller fullerener, grafenflagor och nanorör betraktas dessa som nanomaterial även om de har en eller flera yttre dimensioner under 1 nm.
- EU-kommissionens rekommenderade definition av nanomaterial (2011/696/EU) är: *"Nanomaterial är ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 50 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1–100 nm"*

Information om miljökrav:

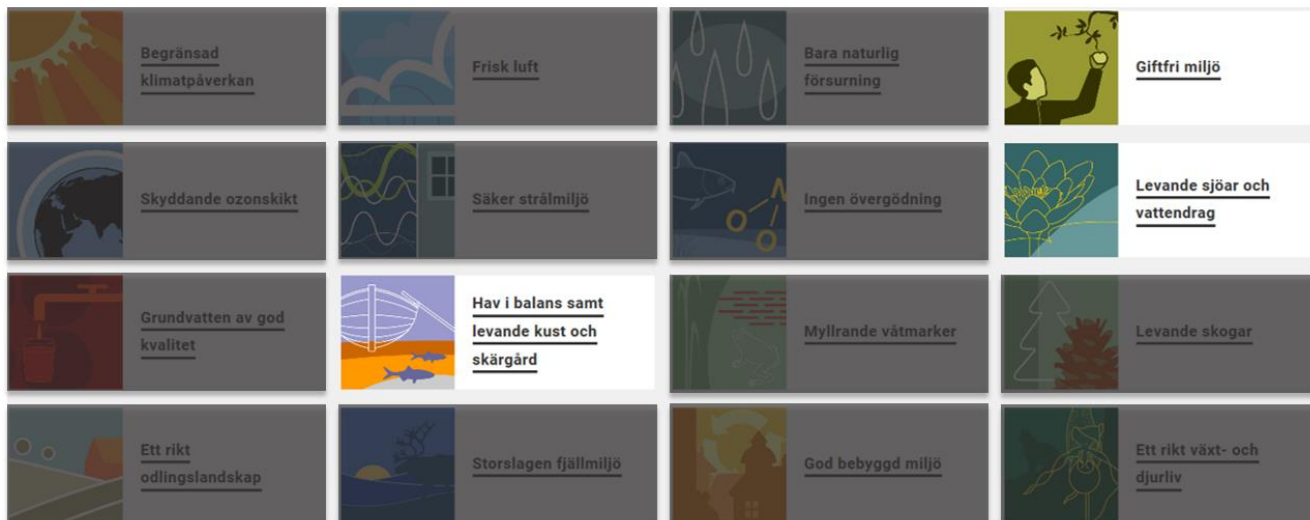
Nanopartiklar kan ha andra egenskaper än samma ämne med större partikelstorlek. Dessutom är kunskapen om nanomaterialens hälso- och miljöegenskaper mycket begränsad. Ofta saknas information om produkter/varor innehåller nanomaterial eller ej. Det är med den bakgrunden som det är viktigt att ställa informationskrav för att kunna vidta åtgärder utifall ny kunskap om att en viss sorts nanomaterial har negativ påverkan på hälsa och miljö skulle framkomma.

För intern styrning inom kemiområdet, se TjF Kemi - kemiska produkter och kemiska ämnen i varor.

Andra relevanta miljökravsmoduler:

- Se Kemiska produkter

Berörda nationella miljömål

Berörda globala hållbarhetsmål

